

C66 – CUL8

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1999-2000

27 januari 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de beslissing van de regering van de Franstalige gemeenschap om een quoteringssysteem in te voeren voor TV-programma's met seks- en geweldscènes

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 27 januari 2000

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 9.35 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de beslissing van de regering van de Franse Gemeenschap om een quoteringssysteem in te voeren voor TV-programma's met seks- en geweldscènes

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de beslissing van de regering van de Franse Gemeenschap om een quoteringssysteem in te voeren voor TV-programma's met seks- en geweldscènes.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, sinds 15 januari moeten de Belgische Franstalige TV-zenders hun kijkers waarschuwen voor programma's waarin geweld en seks te zien is.

Het witte vierkantje van weleer werd daarbij vervangen door een cijfercode. Een programma met code 1 is geschikt voor alle leeftijden, code 2 staat voor programma's die door minderjarigen mogen worden bekeken onder begeleiding van hun ouders en code 3 duidt op programma's die verboden zijn voor kinderen onder de 16 jaar. De Franse Gemeenschap geeft daarmee uitvoering aan de Europese richtlijn die duidelijk stelt dat TV-zenders de kijkers moeten waarschuwen voor expliciete geweld- en seksscènes. Hoe deze waarschuwing moet gebeuren, laat de Europese Commissie aan de lidstaten zelf over.

In de vorige legislatuur hebben we bij de bespreking van het reclamedecreet in artikel 78 duidelijk

en unaniem geopteerd voor een aan het betreffende TV-programma voorafgaande auditieve waarschuwing indien het programma zelf niet van een code werd voorzien. Ik denk dat de Europese Commissie deze werkwijze kan aanvaarden.

Ik heb echter niet de indruk dat de Vlaamse programma's dergelijke waarschuwingen systematisch toepassen, zelfs niet de auditieve waarschuwing. De VRT zegt momenteel actief op zoek te zijn naar een efficiënt systeem, terwijl de VTM geen voorstander is van codes met als argument dat die een verkeerde aantrekkingskracht zouden kunnen uitlokken. Toch kan ook de Vlaamse Gemeenschap die Europese richtlijn niet naast zich neerleggen.

Aangezien in de beleidsnota van de minister niets werd opgenomen over dit onderwerp omdat het op papier reeds zou zijn geregeld, zou ik de minister willen vragen wanneer en hoe de Vlaamse Gemeenschap uitvoering zal geven aan deze Europese richtlijn die trouwens ook in het reclamedecreet werd opgenomen. Zal de minister over deze kwestie overleg plegen met zijn Franstalige collega om te komen tot een eenvormig gebruik van symbolen, codes of aankondigingen ?

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik neem aan dat die Europese richtlijn er met de beste bedoeling gekomen is, maar vraag mij bijvoorbeeld niet wat daarover het standpunt was van de socialistische fractie in het Europees Parlement.

Toch wens ik een waarschuwing te uiten. De tijd van de moraalridders ligt al vrij ver achter ons en een TV-zender die zichzelf een beetje respecteert, zal dergelijke programma's niet uitzenden op een tijdstip waarop in een 'normaal' gezin – vergeef me deze archaïsche uitdrukking – nog kinderen voor

Van Wallendael

het toestel zitten. Zij horen dan in bed te liggen. Dat tijdstip kan uiteraard variëren, maar als ik de teksten van het reclamedecreet doorneem, dan stel ik vast dat de buitenlandse zenders ervan uitgaan dat kinderen tot 21 à 21.30 uur naar televisie kijken.

We zullen uiteraard niet kunnen ontkomen aan de uitvoering van de Europese richtlijn en dat is misschien maar goed ook, hoewel misschien niet in mijn ogen. Toch wil ik wijzen op twee instrumenten die verhinderen dat kinderen naar dergelijke programma's kijken : in de eerste plaats hun ouders en het ouderlijk verantwoordelijkheidsgevoel, en in de tweede plaats de afstandsbediening waarmee elk TV-toestel kan worden afgezet.

Ik moet daar eerlijkheidshalve wel aan toevoegen dat ik zelf geen kinderen heb. Ik heb enkel een vrouw die van mij naar alles mag kijken.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de Vlaamse decreetgever heeft de bepalingen inzake de bescherming van minderjarigen uit de Europese TV-richtlijn volledig omgezet. Decretaal zijn we voor één keer wel volledig met de omzetting in orde. We blijven wel nog in gebreke met de omzetting van richtlijn 95/47 EEG van 24 oktober 1995 inzake het gebruik van normen voor het uitzenden van TV-signalen. Het ontwerp van decreet moet op dat vlak nog worden aangepast. We hebben trouwens onlangs nog de pers gehaald, precies omwille van het feit dat dit de oudste Europese richtlijn is die nog niet decretaal werd omgezet. De betreffende journalist vergat daar wel bij te vermelden dat dit wel al bij het parlement werd ingediend.

In artikel 78 van het decreet wordt het volgende gestipuleerd : 'De omroepen mogen geen programma's uitzenden die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, inzonderheid programma's met pornografische scènes of met nodeloos geweld. Deze bepaling geldt ook voor programma's waarop het voorgaande niet van toepassing is, maar die toch schade kunnen toebrengen aan de fysieke, mentale of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, tenzij door de keuze van het tijdstip van uitzending of door technische maatregelen gewaarborgd wordt dat minderjarigen in het zendgebied

die programma's normaliter niet kunnen zien of beluisteren.'

Ik sluit mij dienaangaande ook aan bij de heer Van Wallendael die stelde dat men er redelijkerwijs van mag uitgaan dat kinderen na 23 uur niet meer voor het scherm zitten, tenzij natuurlijk aan de wetgever ook een opvoedende taak wordt toebedeeld. Dat laatste durf ik uiteraard sterk te betwijfelen.

Het betreft niet enkel programma's, maar ook aankondigingen ervan. Dit wordt verduidelijkt in het vierde lid van paragraaf 1 van hetzelfde artikel.

Bij de bespreking van het decreet van 28 april 1998 vond een discussie plaats over het al dan niet invoeren van het witte vierkantje. De optie van het Vlaams Parlement was uiteindelijk dat – en ik citeer : 'dergelijke programma's voorafgegaan moeten worden door een auditieve mededeling'.

De invoering van een visueel symbool gedurende de hele uitzending werd toen door de commissie afgewezen. Zo bleek de VRT zelf gekant te zijn tegen het witte vierkantje omdat dit verwarring kon scheppen met het logo van Canvas. Sta me dienaangaande toe uit het commissieverslag te citeren : 'De heer Dirk Van Mechelen pleit voor een systeem van waarschuwing, zoals gangbaar op Internet. Hij verkiest een vorm van korte berichtgeving in het begin van het programma waarin wordt meegedeeld wat volgt. De heer Tuur Van Wallendael is het met de heer Dirk Van Mechelen eens en meent trouwens dat het tonen van een vierkantje op zich reeds een uitnodiging kan zijn om het programma te bekijken. Het moet volstaan dat vooraf een duidelijke mededeling wordt gedaan. De heer Tuur Van Wallendael pleit ook voor een vorm van volwassenheid, zoals gangbaar op de Britse zenders waar sprake is van een zelfregulerend systeem.'

Problemen met betrekking tot de toepassing van deze bepalingen zijn mij, noch de omroepen gesignaleerd. Canal+ gaat verder dan de regelgeving en hanteert een aantal symbolen per leeftijdscategorie, wat gezien het aanbod van deze betaalzender niet ongepast is. Voor het toezicht op deze bepalingen werd bij decreet van 30 maart 1999 de Vlaamse kijk- en luisterradio voor radio en televisie opgericht die uitspraak kan doen op basis van een klacht of op eigen initiatief. Deze raad hangt rechtsreeks af van het Vlaams Parlement. Begin oktober 1999 heb ik de voorzitter van dit parlement aangeschreven met het verzoek tot de voordracht van de kandidaten over te gaan.

Van Mechelen

Nadere maatregelen, evenals overleg met mijn Franstalige collega De Permentier acht ik op dit ogenblik niet noodzakelijk. Ik wil eerst de toepassing van de regelgeving evalueren en uitkijken wat de ervaring met de kijk- en luisterraad zal zijn.

Zoals reeds in 1998 gesteld, is het regelen van dergelijke aangelegenheden met symbolen of dergelijke niet erg verstandig. Daarom zijn wij voorstander van zelfregulering.

Op dit ogenblik geeft de VTM een auditieve waarschuwing bij de aankondiging van het programma. Voor sommige programma's is er nadien ook een reactie of info mogelijk via telefoon. Ook de VRT opteert voor zelfregulering. In de praktijk moet de producer of productiemanager beoordelen of zijn programma 'schadelijk' zou kunnen zijn voor minderjarigen in de zin van paragraaf 1 van het tweede lid van artikel 78. Bij twijfel wordt overleg gepleegd met de netmanager van TV1 of van Canvas. De eventueel vereiste auditieve waarschuwing gebeurt in principe door een aankondiging van een omroepster op TV1 of off-voice op Canvas.

Concreet wordt in de loop van het eerste kwartaal 2000 bij de VRT tot de implementatie van de volgende procedure overgegaan. Eerst en vooral moet bij de gegevens voor uitzending worden aangekondigd of een auditieve waarschuwing nodig is. De studiedienst zal dan op basis van verslagen van de eindregie jaarlijks een verslag opmaken over de toepassing van artikel 78, paragraaf 1. Er wordt informatie opgevraagd over de huidige normen en werkwijze van de Belgische Filmkeuring, en er zal tevens contact worden opgenomen met het pas opgerichte Nicam dat zich zowel met de filmkeuring als met de televisienormering zal bezighouden. Ik stel voor aan de directeur Media, tevens regeringscommissaris bij de VRT, te vragen om inzage te krijgen in het voornoemde rapport.

Wat tot slot de houding van onze eigen openbare omroep betreft – waar we eigenlijk het sterkst zouden kunnen ingrijpen -, zou ik willen citeren uit een toespraak die professor De Maesschalck hield op het 11de Europees Jeugdfilmfestival van Vlaanderen dat in februari 1999 plaatsvond: 'De omroep handelt volgens eigen inzicht en geweten. Niet enkel economische, maar ook morele overwegingen spelen mee in de beoordeling.'

Als voorbeeld gaf hij aan dat het precies daarom was dat de VRT de Simpsons weigerde aan te kopen. De meeste Ketnet-kijkers zijn jonger dan 10

jaar en het zendschema legt een eerste scharnierpunt om 18.10 uur dat in de eerste plaats op de min-12-jarigen gericht is. Nadien, na 19 uur, wordt de aandacht vooral gericht op de 12-jarigen. Zoals u weet, worden de Ketnet-uitzendingen beëindigd om 20 uur. Het is uiteraard absurd te denken dat kinderen na 20 uur niet meer naar de televisie zouden kijken. De VRT zendt films en series die horror zouden kunnen bevatten, dan ook nooit voor 20 uur uit. Professor De Maesschalck zegt aan te nemen dat kinderen ook na 20 uur nog televisie kijken, maar ik neem aan dat dit niet onder de verantwoordelijkheid van de wetgever valt.

Ik kan mij volmondig aansluiten bij de slotopmerking van professor De Maesschalck die als volgt luidde: 'Er is weinig vertrouwen in het voorstel om schadelijke programma's van een speciaal teken te voorzien. Zoiets zou – het verbodenvruchteffect indachtig – misschien enkel nog meer kijkers kunnen aantrekken.'

Het lijkt inderdaad bijzonder interessant al zappend het witte vierkantje op te sporen en zo bij de juiste bron terecht te komen om sommige jeugdromen op het TV-scherf verwezenlijkt te zien.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitvoerig antwoord en wil meteen verduidelijken dat ook onze fractie gekant is tegen het werken met witte vierkantjes of andere symbolen. Ik wou gewoon mijn bekommernis uiten over het feit dat de Europese richtlijn nog steeds niet is omgezet. Op initiatief van de heer Doomst is de kijk- en luisterraad tot stand gekomen. Die raad is van het grootste belang, en moet de opvolging van deze aangelegenheid, ook in het licht van de studies van de VRT, als één van zijn belangrijkste taken toegewezen krijgen. Bovendien moeten we de bevolking op het bestaan en de bestaansredenen wijzen van deze raad, zodat iedereen weet tot welke instantie hij of zij zich moet wenden. Zo niet wordt het een nutteloos instrument.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : In de briefwisseling die ik de jongste maanden ontving en die ik meestal overmaak aan de administratie Media, stel ik een steeds grotere bezorgdheid vast over wie nu waarvoor verantwoordelijk is in het Vlaams media-beleid.

Van Mechelen

Ik zal met de minister-president bespreken of er niet een korte voorlichtingscampagne kan worden georganiseerd om de kijkers over een en ander te informeren. Dit zou bijvoorbeeld rond Pasen kunnen gebeuren, van zodra deze raad door het parlement is geïnstalleerd.

Ik ontvang nu nog aanvragen voor radiofrequenties of klachten over Rob Van Oudenhoven, maar die horen bij het VCM thuis. De nieuwe raad zou de mensen de juiste weg kunnen wijzen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 9.55 uur.*
